

History Fest Sarajevo

28. maj – 2. juni 2019.

Organizator:

Udruženje za modernu historiju / Udruga za modernu povijest, Sarajevo

Suorganizatori:

Bošnjački institut – Fondacija Adila Zulfikarpašića, Sarajevo

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, Mostar

ForumZFD, Beograd - Sarajevo

Lehrstuhl für Südosteuropäische Geschichte Universität Humboldt zu Berlin

University Press, Sarajevo

Sarajevo, Banja Luka, Konjic, Mostar, 28. maj / svibanj – 2. juni / lipanj 2019.

Učimo iz povijesti!

Koliko doista učimo iz povijesti? Ovo pitanje se često postavlja, te smo zbog toga odlučili u okviru trećeg *History Festa*, koji se od 28. maja/svibnja do 2. juna/lipnja 2019. godine održava u više bosanskohercegovačkih gradova (Sarajevo, Banja Luka, Konjic i Mostar) krenuti upravo od toga: šta smo i da li smo išta naučili iz promjena koje su se odvijale u Evropi i Jugoslaviji tokom 1980-ih godina? Naime, u 2019. navršava se 30 godina od pada Berlinskog zida i urušavanja socijalizma u svim istočnoevropskim zemljama. Urušavanje socijalizma se odvijalo na različite načine u pojedinim zemljama: negdje je to bio duži proces, koji se odvijao pregovorima, izborima za nove parlamente i postepenim uklanjanjem komunističkih struktura iz vlasti, a negdje, poput Rumunije, to se odvijalo kroz nasilne smjene struktura vlasti. Trideset godina nakon pada Berlinskog zida i rušenja socijalizma u istočnoevropskim zemljama, a imajući u vidu današnje procese u tim zemljama, želimo vidjeti koliko je smjena socijalizma značila demokratizaciju tih društava i da li su populizam i nacionalizam izrasli iz atmosfere stvorene načinom rušenja socijalizma. Taj širi kontekst urušavanja socijalizma za nas je važan da bismo mogli lakše otvoriti diskusiju o procesima koji su se 1989. odvijali na prostorima Jugoslavije.

Današnje različite interpretacije procesa koji su se 1989. odvijali u Jugoslaviji, a koji su ubrzo imali svoj stravični nastavak u krvavim ratovima, potaknule su nas da kroz niz panel diskusija u okviru *History Festa* pokušamo

odgovoriti na pitanje šta se doista dešavalo 1989. u istočnoevropskim zemljama i Jugoslaviji, te koliko su to bili procesi demokratizacije, a koliko procesi jačanja nacionalizma? Koliko je slom socijalizma u evropskim zemljama utjecao na promjene u Jugoslaviji i u čemu su promjene u Evropi 1989. slične, a čemu se razlikuju od procesa u Jugoslaviji? Posebno želimo vidjeti kako su se u samoj Jugoslaviji interpretirali procesi koji su se tada odvijali u Evropi i zašto je nacionalizam, koji se 1989. snažno valjao na jugoslavenskoj društvenoj sceni, interpretiran kao demokratski proces kompatibilan sa demokratskim promjenama u istočnoj Evropi.

Kao i ranijih godina, i ovogodišnji *History Fest* smo organizirali u nekoliko panel diskusija, promocija, knjiga, predavanja i predstavljanja naučnih projekata. Poseban dio Festa čine doktorska radionica *Pad Berlinskog zida i slom socijalizma u Evropi 1989. godine: Uzroci. Kontekst. Posljedice* te Ljetna škola *Master in European History*, koja okuplja master studente sa nekoliko evropskih univerziteta. Rezultat je to višegodišnje saradnje historičara iz postjugoslavenskih zemalja i historičara sa Odjeljenja za historiju jugoistočne Evrope Univerziteta Humboldt u Berlinu, koja je u međuvremenu prerasla u veći projekt koji se realizira kroz Joint Master in European History koji okuplja historičare i studente iz Berlina, Dublina, Rima, Pariza, Beča, Tallinna, Madrida, Beograda, Zagreba, Pule i Sarajeva.

Učimo iz povijesti!

Utorak, 28. maja 2019.

Bošnjački institut

18:00 – 18:30 Otvaranje *History Festa*

18:30 – 20:00 Okrugli sto: *Zašto smo izgubili vlast*

Sudjeluju: Raif Dizdarević (Sarajevo), Budimir Lončar (Zagreb), Ljubinka Trgovčević (Beograd), Moderator: Tvrtko Jakovina (Zagreb)

Srijeda, 29. 5. 2019, Sarajevo

Bošnjački institut (Sala na IV spratu)

09:00 - 11:00 Doktorska radionica: *Pad Berlinskog zida i slom socijalizma u Evropi 1989. godine: Uzroci. Kontekst. Posljedice*

Sudjeluju: Matko Globačnik (Zagreb), *Historizam i marksizam u hrvatskim ideološkim sukobima Drugoga svjetskog rata*; Dino Dupanović (Bihać - Sarajevo), *Bihaćka krajina 1941 – 1942. u kulturi sjećanja - Zločin na Garavicama 1942. u funkciji nacionalne homogenizacije krajem 1980-ih godina*; Domagoj Švigir (Zagreb), *Promjene u nastavi povijesti tokom sloma socijalizma u Jugoslaviji*; Dragan Popović (Beograd), *Revizionizam u istorijskim feljtonima u srpskoj štampi u drugoj polovini 1980-ih*; Nemanja Radonjić (Beograd), *Povratak „lažne dileme“: Afrička politika Jugoslavije između Evrope i Trećeg sveta 1986-1991*. Moderator: Anita Buhin (Pula)

Aula Bošnjačkog Instituta

11:00 – 12:00 Otvaranje izložbe *Jugoslavija 1989*.

Autori: Narcisa Puljek-Bubrić, Sanin Hatibović i Amra Krzić

Gazi Husrev-begova sala

12:00 – 13:00 Latinka Perović (Beograd), *Historiografija i nacionalizam* (predavanje)

Aula Bošnjačkog Instituta

13:00 - 14:30 Catering

Gazi Husrev-begova sala

14:30 – 15:30 Promocija knjige: Latinka Perović, *Zatvaranje kruga. Ishod rascjepa 1971-1972.* (Sarajevo:University Press)

Sudjeluju: Milivoj Bešlin (Novi Sad), Robert J. Donia (Ann Arbor), Latinka Perović (Beograd), Moderator: Dragan Marković (Sarajevo)

15:30 – 16:30 Projekat o historiji Jugoslavije (Jugoslavija tokom 1980-ih godina)

Sudjeluju: Milivoj Bešlin (Novi Sad), Sonja Biserko (Beograd), Drago Roksandić (Zagreb)

16:30 – 17:30 Predstavljanje Kliofesta i promocija knjiga UHMHS i Srednja Europa

Sudjeluju: Damir Agičić (Zagreb), Enes Omerović (Sarajevo), Drago Roksandić (Zagreb)

18:00 – 20:00 Okrugli sto: *Slom socijalizma u Evropi 1989. godine: Globalni kontekst*

Sudjeluju: Xavier Bougarel (Pariz), Borut Klabjan (Kopar), Juraj Marušiak (Bratislava), Magdalena Najbar-Agičić (Zagreb), Sergej Romanjenko (Moskva), Dénes Sokcsevits (Pečuh), Alexandre Kostov (Sofija). Moderator: Amir Duranović (Sarajevo)

Sala na IV spratu

20:00 Sastanak učesnika DAAD projekta *Bedrohliche Wende nach ideologischer Erstarrung: das jugoslawische 1989 revisited*

Četvrtak, 30.5.2019, Sarajevo

Bošnjački institut (Sala na IV spratu)

09:00 – 12:00 Summer School: Master in European History
Presentations of Master students

14:30 – 17:00 Summer School: Master in European History
Presentations of Master students and Discussions

Gazi Husrev-begova sala

09:00 – 10:30 Doktorska radionica: *Pad Berlinskog zida i slom socijalizma u Evropi 1989. godine: Uzroci. Kontekst. Posljedice*

Sudjeluju: Monika Močnik (Ljubljana), *Leto 1989 in 1990 na fotografijah Marjana Cigliča, Naceta Bizilja in Toneta Stojka*; Ewa Anna Kumelowski (Berlin), *Tracing the other line: Remembering the Jugoslovenska Dokumenta and the role of a Yugoslav common culture*; Dino Šakanović (Tuzla – Sarajevo), *Industrija Tuzle u vremenu tranzicije (1988 - 2008)*; Edin Omerčić (Sarajevo – Zagreb), *Politička djelatnost SPC u Bosni i Hercegovini od 1989. do 1996. godine - Obilježavanje "mučeničkog pokajanja Svetog Velikomučenika Kneza Lazara i Kosovske bitke" u Bosni i Hercegovini 1989. godine*. Moderator: Igor Duda (Pula)

10:30 – 12:00 Predstavljanje projekta: 'Public history' i suočavanje s bolnom prošlošću. Pristupi i iskustva jednog evropskog projekta

Sudjeluju: Denis Dierks (Jena), Željana Tunić (Jena) i Lejla Mulalić (Sarajevo)

12:30 – 13:30 Joachim von Puttkamer (Imre Kertész Kolleg, Jena): *The situation in Eastern Europe 1989* (predavanje)

Aula Bošnjačkog Instituta

13:30 – 15:00 Catering

Gazi Husrev-begova sala

15:00 – 15:30 Promocija knjige *Borderlands of Memory. Adriatic and Central European Perspectives* (Peter Lang, International Academic Publishers, Bern, Switzerland)

Sudjeluju: Borut Klabjan (Kopar) i Hannes Grandits (Berlin)

15:30 – 17:00 Panel i predstavljanje projekta *Populist rebellion against modernity in 21st-century Eastern Europe: neo-traditionalism and neo-feudalism*.

(Ovaj panel je dio H2020-SC6-GOVERNANCE-2018, kojeg finansira Evropska komisija)

Sudionici: Milivoj Bešlin, Institut za filozofiju i društvenu teoriju Univerziteta u Beogradu; Haris Deutsch, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu; Nikola Pantelić, Univerzitet Union Nikola Tesla, Beograd i Dubravka Stojanović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu.

17:15 – 18:30 Promocija knjige: Božo Repe, *Milan Kučan. Prvi predsjednik Slovenije* i razgovor sa Milanom Kučanom

Sudjeluju: Milan Kučan (Ljubljana), Božo Repe (Ljubljana). Moderator: Husnija Kamberović (Sarajevo)

18:45 – 20:00 Panel diskusija *How to do European History after „1989“*

Sudjeluju: Xenia von Tippelskirch (Berlin), Claudia Craft (Beč), Daniela Felsisini (Rim), Alexandre Rios-Bordes (Pariz)

20:30 Zajednička večera (Restoran: Park prinčeva)

Petak, 31.5. 2019, Sarajevo

Bošnjački institut (Sala na IV spratu)

09:00 – 10:30 Doktorska radionica: *Pad Berlinskog zida i slom socijalizma u Evropi 1989. godine: Uzroci. Kontekst. Posljedice*

Sudjeluju: Tina Filipović (Pula), *Položaj i utjecaj boraca: SUBNOR*; Tomislav Brandolica (Zagreb), *Politička biografija Stipe Šuvara (1955.-1990.)*; Novak Adžić (Podgorica), *Crna Gora 1989. godine*; Maja Vehar (Ljubljana), *Načrtovanje družine kot področja formiranje nove oblasti v času osamosvojitvene tranzicije v Sloveniji*.
Moderator: Drago Roksandić (Zagreb)

Sala "Ismet Rizvić"

09:00 – 10:30 Joint Master in European History: Coordinators' meeting

Gazi Husrev-begova sala

11:00 – 12:00 Promocija izdanja Centra za komparativnohistorijske i interkulturene studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (CKHIS): Drago Roksandić, Filip Šimetin Šegvić i Nikolina Šimetin Šegvić /eds./, *'Annales' in perspective: disignes and accomplishments, vol. 1*; Matko Globačnik, *Vrijeme ideoloških kolebanja. KPJ od Travanjskog rata do napada nacističke Njemačke na SSSR* (Moderator: Edin Omerčić)

Slobodno poslije podne

Petak, 31.5. Banja Luka

Narodno pozorište (Mala scena)

17:00 – 18:00 Promocija knjige Ivo Goldstein, *Jasenovac* (Fraktura: Zagreb).

Sudjeluju: Seid Serdarević (Zagreb), Goran Hutinec (Zagreb) i Ivo Goldstein (Zagreb)

18:15 – 20:00 Okrugli sto: *Historiografija – predvodnica i/ili sljedbenica: Politička zbivanja u Jugoslaviji 1989. i historijski revizionizam*

Sudjeluju: Branimir Janković (Zagreb), Husnija Kamberović (Sarajevo), Adnan Prekić (Podgorica), Božo Repe (Ljubljana), Dubravka Stojanović (Beograd), Petar Todorov (Skopje). Moderator: Milivoj Bešlin (Novi Sad)

Subota, 1.6. 2019, Konjic

Bunker (objekat D-0)

11:00 : 11:30 Otvaranje izložbe MONUMENTI – Promjenljivo lice sjećanja

Sudionici: Sunita Dautbegović – Bošnjaković (Sarajevo), Edin Omerčić (Sarajevo)

11:30 : 13:15 Okrugli sto: *Sastanak u bunkeru: 30 godina poslije - Politička dešavanja u Jugoslaviji 1989. i državni vrh*

Sudjeluju: Bogić Bogičević (Sarajevo), Stipe Mesić (Zagreb), Vasil Tupurkovski (Skopje). Moderator: Dejan Jović (Zagreb)

13:15 – 14:30 Ručak (City Garden)

Subota, 1. 6. Mostar

Centar za kulturu

17:00 – 18:30 Otvaranje izložbe i panel diskusija: *Granice, zidovi i mostovi na Balkanu*

Sudjeluju: Kornelija Ajlec (Ljubljana), Robert J. Donia (Ann Arbor), Hannes Grandits (Berlin), Drago Roksandić (Zagreb), Sanja Zlatanović (Beograd). Moderator: Husnija Kamberović (Sarajevo)

18:45 – 20:30 Okrugli sto: *Godina 1989. u Jugoslaviji – predziđe pakla?*

Sudjeluju: Milivoj Bešlin (Novi Sad), Dragan Markovina (Mostar – Split), Dejan Jović (Zagreb), Šerbo Rastoder (Bar), Božo Repe (Ljubljana), Radina Vučetić (Beograd), Mariana Stamova (Sofija). Moderator: Vera Katz (Sarajevo)

20:30 Zatvaranje History Festa

21:00 Zajednička večera

History Fest Sarajevo

28. maj – 2. juni 2019.

History Fest su podržali:

DAAD

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
SARAJEVO
Bosna i Hercegovina | Albanija |
Sjeverna Makedonija

Ministarstvo kulture i sporta
Kantona Sarajevo

Fond
otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

ZEIT-Stiftung
Ebelin und Gerd
Bucerius

Medijski pokrovitelji:

DANI
BOSNA I HERCEGOVINA NEKI MEDIJIN • SARAJEVO www.dani.ba

OSLOBODENJE